

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

No 9. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 1 Mars 1857. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. XI årgången.

Slottet Tegel.

Ett besök hos Alexander von Humboldt.

Genom en ung naturforskares rekommendation, lyckades jag att få företräde hos Alexander von Humboldt. Genom de talrika besök, hvarmed den store mannen dagligen besväras, har han blifvit tvungen att iakttaga en viss ordning. Hvarje främling, som önskar göra Humboldts bekantskap, måste därför skriftligen vända sig till honom. I fall besöket antages, erhåller man en af dessa små bijetter från den gamle lärdes egen hand, hvars hieroglyfskrift ingalunda är lätt att läsa. På sina resor har Humboldt vant sig att skriva på en öfver sina knän lagd portfölj så väl bref som större arbeten; han begagnar engelsk skriftstil. Raderna följa ej alltid den raka linien, de enskilda bokstäfverna sväfvä lit och dit, och mångt ord blir till och med för hans invigda vänner oen beundrare en olöslig uppgift, som redan bragt mången till förtviflan. Denna karakteristiska, men ingalunda kalli-

grafiska handstil omslutar som ett oansenligt kärll det kostligaste innehåll. Hvert och ett af dessa små bref, till och med det obetydligaste, afgifver intyg på afsändarens snille och humana bildning. De äro relikier som mottagaren plägar förvara med den största sorgfällighet.

Ett sådant litet bref lyckliggjorde också mig och inbjöd mig till Alexander von Humboldt. På bestämdt klockslag stod jag på "Brandenburger Strasse" framför det hus, som den berömda lärde bebott i många år. Huset tillhör den rike bankiren Alexander Mendelssohn, med hvars familj Humboldt redan i många år stått på en vänskaplig fot. Då Humboldt skulle öfverge den honom kärblifna boningen, köpte herr Mendelssohn huset och tillförsäkrade sålunda sin vän och nuvarande hyresman att alltjemt få vistas der. Detta drag af oegennyttig välvilja från bankirens sida förtjenar sitt hela erkännande.

Med klappande hjerta steg jag uppför trappan, som förer till andra våningen. En känsla af vördnad intog mig plötsligen, då jag steg in i förmaket; jag var tillmodssom om jag skulle tala med kungen. I snilletts rike är också Alexander von Humboldt säkert en född furste med Guds nåd, hans herravälde utsträcker sig öfver hela jorden, och hans namn nämnes med boundran och vördnad i de aflägsnaste verldsdelar. Han förekommer mig i detta ögonblick som en världseröfrare i ordets vidsträcktaste betydning. Jag tänkte på hans vetenskapliga segertåg igenom det spanska Amerika, genom Asiens högslätter, huru han besteg Anderna, lät vetandets fana svaja på Chimborassos topp, genomforskade de eldsprutande vulkanernas krater, lade

snilletts sänklod på havets djup och på jordens högsta bergstoppar, mätte och bestämde naturens krafter och dess lagar och drog magnetiska cirklar från en punkt till en annan. Han förekom mig som Napoleon eröfrare, segrare och lagstiftare på en gång. Närheten af en sådan man har för oss något både upphöjande och förödmjukande. Vi blifva medvetne om mensklighetens litenhet och storhet. Jag hade tillräcklig tid att öfverlemnna mig åt dessa betraktelser och tillika att kasta en blick på min närmaste omgifning. Förmaket var uppfyllt med utstoppade foglar, med fiskar och sjödjur från en främmande zon; rundt omkring stodo olika fysikaliska och astronomiska instrumenter, den konstrika apparat, hvarmed naturforskaren afslojar skapelsens under. På väggarna hängde några målningar, mest landskapsutsigter af aflägsna och exotiska nejder. Det hela öfverensstämde med egarens karakter och kallelsej

och förberedde gästen på ett värdigt sätt.

Sedan jag dröjt här en stund, visade sig kammartjenaren, herr Seifert, som redan öfver trettio år varit i Humboldts tjänst och ledsagat honom på resan genom Högasasiens stepper. Seifert åtnjuter i högsta mätto sin herres förtroende och hvilket han motsvarar med den orubbligaste trohet. Hela hans väsende, som bär en viss preussisk militär-anstrykning, erinrar om den ärlige Paul Werner i Lessings "Minna von Barnhelm" och återkallar hos oss bilden af dessa gamla tjenare, som man nästan kan kalla vänner, och hvilkas slägte i vår hastigt framlevande och omvexlande tid snart ej mera torde finnas till. Kammartjenaren öppnade dörren och förde mig igenom biblioteket in uti den berömde lärdes egentliga mottagningsrum. Nu egnade jag min hela uppmärksamhet uteslutande på Humboldt sjelf. En vänlig gubbe med böjd hållning trädde mig tillmöte och mottog mig med den mest vänliga och förekommande höflighet. Min blygsamt anförda ursäkt för min tilltagsenhet besvarade han med ett uppmuntrande leende, och snart förlorade sig min blyghet under loppet af ett samtal, som för mig skall blifva oförgätligt. Under detsamma underlät jag icke att för alltid inpregla den berömde mannens bild uti mitt minne.

Figuren är icke stor, man kan heldre kalla den undersätsig, fötter och händer små af äkta aristokratisk bildning. Silfverhvitt hår omgifver det vördnadsvärda hufvudet, som på den höga och breda

pannan, snillets tempel, bär geniets tydligt utpreglade stämpel. Hans ögon äro blå och trots den höga åldren uttrycksfulla och lifliga. Kring den fint bildade munnen svärfvar ett egendomligt leende, halft sarkastiskt, halft välmående, fullt af snillrik öfverlägsenhet och finhet, som är resultatet af vetande och erfarenhet. Under det Humboldt talar, sitter han lutad med blicken riktad mot golvet; blott då och då höjer han hufvudet, vänligt och uppmuntrande leende mot åhöraren. Under samtalet glömmar man helt och hållet, att den berömde mannen redan tillryggalagt sitt åttiosjunde år, så ungdomligt friskt, så hänförande flyter hans tal i beundransvärd omvexling af skämt och allvar. Han är i uttryckets sannaste bemärkelse herre öfver ordet, den bästa berättare, den redigaste talare. Ett omätligt vetande står honom tillduds och trots den höga åldren märker man icke heller det ringaste aftagande af ett minne, hvars make väl knappt någon har. Fakta, namn och siffror svika honom aldrig och han erinrar sig den minsta smäsak med samma bestämdhet som den största och viktigaste händelse. För att kunna förklara detta under, påstår väl den ond-kefulla Fama, att Humboldt förmligen skall förbereda sig på sina besök och ofta öfverraska den förvånade gästen, i synnerhet om denne är skriftställare, genom citater ur dennes kort förut läste verk. Vi anförre blott detta rykte, utan att skänka det den ringaste trovärdighet. Men till och

med om detta påstående vore sant, kunde man på sin höjd häruti blott finna en väl långt drifven uppmärksamhet mot den honom besökande författarens svaghet och egenkärlek, för hvilken den obetydligaste anmärkning från Humboldts mun måste vara oändligt smickrande.

Grunddraget i hela hans väsende är en sällsynt, nästan till sjelfförgätenhet drifven humanitet mot andra. Det är ett blott för hans intimaste vänner känt faktum, att Humboldt använder största delen af sina inkomster till välgärningar och understöd för unge och flitige lärde. Hans enskilda förmögenhet skall vara ganska obetydlig; men han har af konungen af Preussen en anseelig lön för sin tjänst vid hofvet, och utomdess utbetalar honom Bokhandlaren Cotta årligen en öfverenskommen summa för utgifvandet af hans verk. Med enkelheten i hans behof skulle dessa inkomster icke blott vara tillräckliga, utan äfven tillåta besparingar; men Humboldt tror sig göra ett bättre bruk deraf, när han dermed lindrar så mången olyckligs öle. Öfverhufvud använder han det inflytande han eger hos konungen helt och hållet till befordrande af vetenskapen. Det gifves ingen företeelse, ingen personlighet, som nägorlunda förtjente uppmärksamhet, utan att ju han betraktade det. Långt från all afund eller småaktig missundsamhet förskaffade han den förtjenstfulle lärde ofta icke blott tillbörligt erkännande, utan anställningar, bröd och utmärkelser af alla slag.

TORNVÄKTARENS DOTTER.

HISTORISK NOVELL.

AF

Luitpold Baumblatt.

(Forts. fr. N:o 8.)

an var ledsagad af en flicka, som i hög grad tycktes lätta hans belägenhet; ty trots hennes fattigdom var hon vid godt mod, hon uppmuntrade den gamle mannen med ett vänligt leende, som aldrig lemnade henne och — som om hon här varit hemma, framsatte hon en gammal ländstol till bordet och nödgade med älskvärd vänlighet den gamle att sätta sig.

Hvilan gjorde den gamle mannen godt. Sedan han återkommit från sin förväning öfver den behagligt inrättade boningen, sade han till sin vänliga ledsagerska:

— Så äro vi då nu efter tioårig förvisning åter i hemlandet! Bekymmer och umbäranden af alla slag ha grulligt hemsökt oss! Och hade jag icke haft dig, goda

barn, hvad hade då blifvit af mig? Men du har arbetat och genom dina händers flit skyddat din gamle vän mot hunger. Ja, utom dig hade jag måst svälta!

— Låtom oss ej tala om det, gode fader! — sade flickan. — Jag gjorde blott hvad pligten bjöd mig.

— Du har rätt, goda barn! Låtom oss glömma lidandets tid och fröjda oss, att vi östörde åter så beträda vårt fädernesland. Vi äro ju nu åter i vårt älskade Speyer! . . . Men, hvilken dåre jag är! Hvar är då vår stad? Kan jag ännu känna glädje vid att se dessa askbögar? Kunna de öde gatorna, de sammanstörtade husen fröjda mig? Måste icke ens hjerta brista, när man af den en gång så praktfulla dömen blott ser, några ömkliga rui-

ner? . . . Men detoaktadt tackar jag dig, allgode fader, att du låtit mig upplefva denna hemkomstens dag. Det är dock den fläck, på hvilken vi föddes! och är än all vår egendom förtärd af lägor, så kunna dock barbarerna icke föröda sjelfva platsen, de ha dock icke kunnat tillintetgöra marken under våra fötter . . . Men säg mig, mitt barn, hvem eger detta hus, som undgätt den allmänna förstörelsen?

— Det vet jag icke, fader!

I detta ögonblick steg den driftiga husmodren åter in i rummet och blef ej litet öfverraskad, då hon träffade gäster, som hon icke hade hört stiga in. Hon helsade dem med de orden:

— Valkomne! Valkomne! J ären väl också hemvändande Speyers barn! Har jag gissat rätt? Väntan bara, väntan; Ursula skall genast bringa eder förfriskning.

— Haf ej så brådtom, bästa fru, — sade gubben, — det är ännu god tid. Säg oss heldre, hvem som eger detta hus, som så underbart blifvit förskonadt från lägor?

— Detta hus tillhör mig, — sade den flitiga frun, — Ursula Katharina Barbara Klein, Min salig man var de-

Humboldts förhållande till konungen och hofvet är sålunda i alla afseenden ett väl-signelserikt. Många af hans vänner och beundrare äro visserligen öfverraskade, när de för första gången se den berömda lärde vid någon offentlig fest eller i theatern som preussisk kammarherre i en nästan livrélik uniform. Jag medger, att äfven på mig gjorde denna anblick icke något behagligt intryck, då jag såg den store mannen uppvakta bakom stolen till någon främmande prins i kungliga logen. Genom denna post åtnjuter dock Humboldt den lyckan, att alltid dväljas i närheten af konungen och utöfvar på detta vis ett vida större inflytande, än som vore honom möjligt i hvilken annan ställning som helst. Härjemte förstår han att för sig bevara en andlig frihet, som han mer än engång offentligen ådagalagt. Han eger i rikligaste mått detta "meningsord," som han icke skyr att yppa för hela världen. Religiös och borgerlig frihet finner alltid i honom en värtalig försvarare och han drar icke i betänkande att möta den öfverdrifvet pietistiska riktning, hvarsomhelst den uppträder, med de honom tillbuds stående qvickhetens vapen.

En gåta blir det emellertid för de fleste, huru den berömda mannen på en gång kan tillfredsställa hofvets tidspillande anspråk och vetenskapens fordringar; betänker man derjemte, att Humboldt redan tillryggalaggt sitt 87:de år, så kunde man vara frestad att tro på under. Till och med mången ung man måste enligt vår

tänka duka under för denna dubbla ansträngning af nöje och arbete.*)

Det torde därför vara intressant att lära känna den store naturforskarens dagordning, som med ganska få undantag oförändrad upprepas.

Omkring klockan half nio på morgon stiger Humboldt upp; vid frukosten läser han de ingångna breffven, hvilka han genast plägar besvara. Det gifves väl knappt någon punktligare breffskrifvare än han, änskönt få människor torde föra en så vidsträckt korrespondens åt alla verdensdelar. Härefter kläder han sig, biträdd af sin kammarjenare, för att mottaga de anmälda besöken eller sjelf aflägga några tills klockan tu middagen. Klockan tre går han till den kungliga taffeln, der han vanligen spisar, så vida han icke inbjuder sig sjelf hos någon af sina vänner, men som oftast hos Alexander Mendelssohn. Först klockan sju återvänder han till sin boning, der han läsande eller arbetande förblifver till klockan nio. Ånno skyndar han nu till hofvet eller i sällskap, hvarifrån han återkommer ungefär klockan half tolf på natten. Först nu börjar hans egentliga och käraste arbetstid; under nattens djupa stillhet skrifer han nu på sina odödliga verk, ofta ända tills dagen tittar in genom hans fenster. Som oftast är klockan tre, innan denne ungdomlige gubbe unnar sin nästan nitioåriga kropp en kort hvila, för att sam-

*) Tvärtemot författarens mening är öfversättaren af den tro, att just denna omvexling bidrager att bibehålla jemvigten mellan kropp och själ och befördra begges välbefinnande.

la nödig kraft till nytt dagsverke. Man tror sig i sanning höra ett äfventyr och dock är detta Humboldts lefnadssätt bokstafligen sant. Så mycket råder själen öfver kroppen, att den knappt tyckes behöfva dödliges vanliga hvila.

Humboldt eger ingen egen familj; hans närmaste släktingar äro sönerna och döttrarna efter hans broder Wilhelm, för hvilken han hyser en rörande kärlek. Då jag under samtalslopp kom att nämna den frejdade brodrens namn och dennes stora förtjenster för staten och vetenskapen, glänste Alexanders ögon i ungdomlig glans och ett erinringens leende omsväfvade förklarande den ädle gubbens ansigte. — "Ni skulle känt min broder," sade han med älskvärd blygsamhet, "han var alltid af oss två den mest begåfvade."

Familjen vördar i Alexander Humboldt sitt berömda öfverhufvud och hans födelsedag, den 14:de September, firas synnerligen festligt på slottet Tegel, som för närvarande bebos af hans brorsdotter, fru von Bülow. Här visa sig nu i de festligt pryddes rummen, som af gammalt undfånade Tysklands ädlaste och mest betydande män, vännerna från Berlin, mästaren Rauch, vår nulefvande störste bildhuggare, de snillrike målarna Kaulbach och Eduard Hildebrandt, som i Humboldt funnit en faderlig beskyddare, och ännu många prydnader för konst och vetenskap, för att på ett värdigt sätt fira denna högtidsdag.

hedervärde skomakarmästaren Nemesius Balthasar Bartholomeus Klein. Hans ärliga namn och goda skodon voro bekanta i hela riksstaden.

— Klein? — sade gubben funderande, — fanus det ej flera med namnet Klein i Speyer?

— Kallade sig icke äfven Rhenskeparen Henrik Klein? — fullföljde flickan.

— Utan tvivel, mamsell! — svarade Ursula; — min salig Nemesius' broder hade en son, som hette Henrik och hörde till det lodliga skepparskräet.

— Hvar är han? — frågade begge på en gång.

— Ja, nu frågen J för mycket, godt folk! Sedan branden ha vi icke hört något om honom. Sannolikt ha fransmännen tagit honom tillfånga eller till och med skjutit honom; ty han var en djerf pojke, Henrik. Min Nemesius, Gud vare hans själ nådig, grut mången modig tår öfver hans förlust; ty han var god och from, och jag säger alltid: Den, som är from och god och ren, är som en äkta ädelsten. Men deremot olycklig den, som glömmar Gud, sin bästa vän . . . Men sägen mig nu, hvem ären J? Om J ären barn från Speyer, då måste jag väl känna eder.

— Det äro vi, goda Ursula! — sade den gamle. — Jag heter Burkhard, f. d. borgmästare i vår riksstad, och denna flicka är mitt fosterbarn, Maria Werner.

— Tornväktarens dotter? — utropade Ursula häryrkt och nedkastade sig vid flickans fötter.

— Min Nemesius' räddarinnal fortfor hon snyftande. — Det var ju ni, som tog den stackars sjuke på edra unga skuldror och bar bort honom från brandstället. Hvar hade blifvit af honom, om ni icke förbarmat er öfver honom! Jag ville redan dengång ha halva tillropat er min tacksamhet; men då var ni redan åter borta, för att rädda andra.

— Lemna det, goda fru! — sade Maria.

— Nej, — fortfor den tacksamma qvinnan, — nej, goda barn! Ni skall höra, att den af er räddade välsignade er ännu i sin sista stund; ty han kände er väl, den hederlige mannen, och till och med under hans häftiga smärtor, hade ert ansigte dock blifvit igenkändt af honom. Nå, Gud vare lofvad, att jag nu kan vara er till någon tjänst, och ni får icke lemna mig, hvarken ni eller er fosterfar, innan han åter fått sitt hus uppbyggt.

— Det kommer väl att dröja länge, min bästa Ursula! — sade Burkhard, — ty se, detta är vår hela förmögenhet.

Vid dessa ord pekade han på några klädespersedlar, som Maria hade medbragt och lagt bredvid sig.

— Huru, har ni då på tio år förtärt heta er förmögenhet?

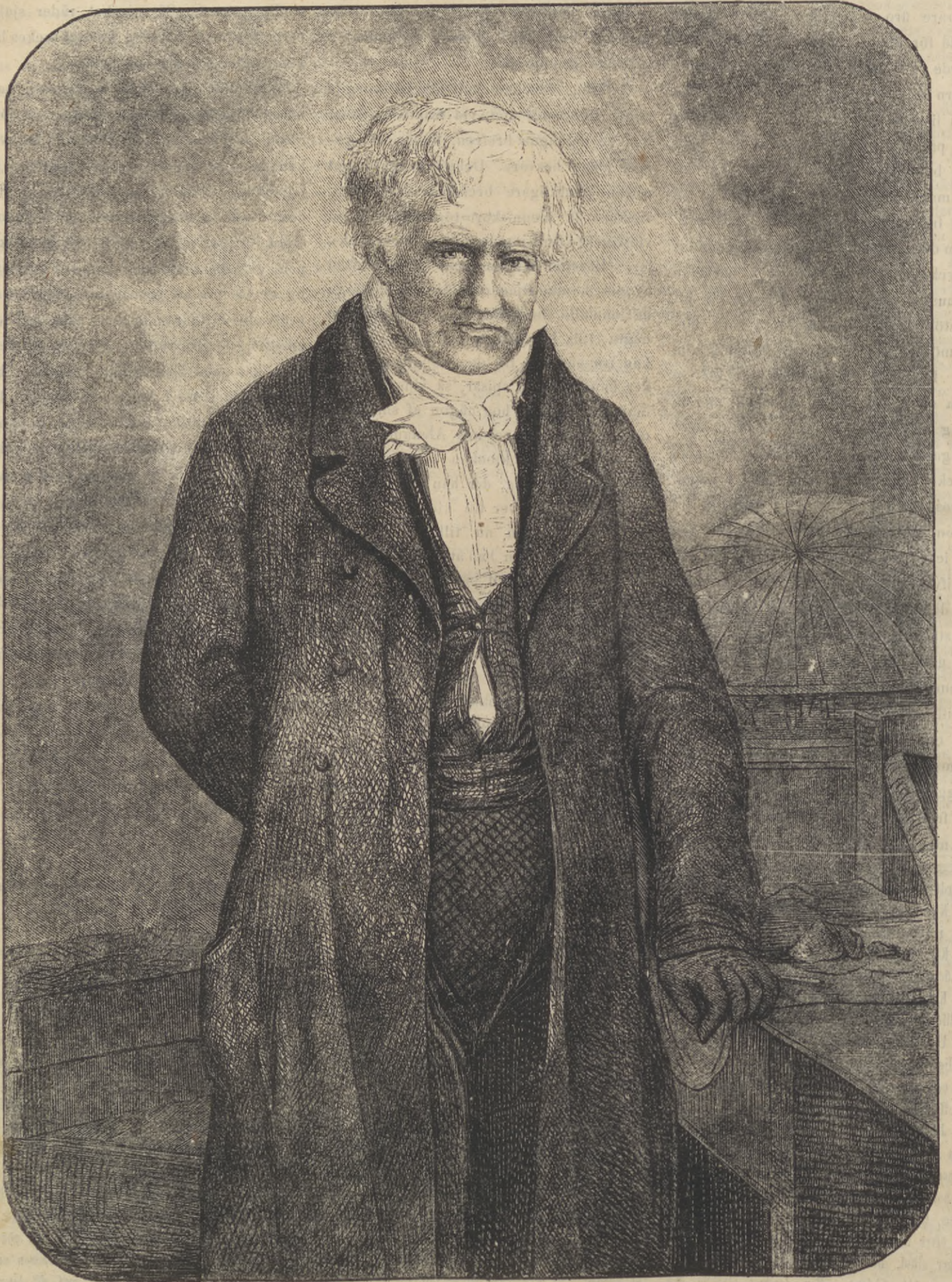
— Ni misstar er, Ursula! Före branden bragte jag all min egendom in i domkyrkan, och då äfven denna angreps af lågorna, drogo vi härifrån som tiggare.

— Barmhertige Gud! då har ni ju blifvit förfärligt hemsökt af olyckan!

— Utan tvivel, och vi antaga därför med tacksamhet ert tillbud. Gud vedergälle er, ädla fru!

— Det är blott min pligt, och jag skulle blygas inför min salig Nemesius; ty han plägade säga: »En from man hjälper när han kan; ty den som gör godt, har alltid ett förnöjdt sinne.» — Men kommen nu och låtom oss inrätta öfra väningen så godt det låter göra sig. Här nere är plats nog för mig, ty jag är van vid måttlighet, hvarför jag alltid säger: »Omättlig vara, ger mycken fara.» — Se så, kommen nu och tagen

(Fortsättning pag. 70.)

Alexander von Humboldt.

Spanska bron.

Fest i Pyreneerna.

Pyreneerna.

Alperna och Schweiz ha ofta blifvit besjungna. Målarekonsten och poesien ha tällat, för att förkunna de under, som detta berglands natur utveckla och sedan längre tid tillbaka ditströmma hvarje år resande från världens alla kanter, för att genomklättra Alpernas intrasslade bergsnystan samt dal- och bråddjupslabyrinter. Vål kunna Pyreneerna icke täfla med Schweizerbergen i dess mångfaldiga företräden; men de förtjena dock med all rätt den uppmärksamhet, som man under de senare åren mera än förr egnat dem. För hvarje år blir främlingars besök allt talrikare, såväl vid baden, som å andra ställen, der naturen utvecklat sina tjusande hebag och der konsten anordnat all möjlig komfort. Julisolen, som förmår afkläda bergens jettepelare deras snö- och istäcken, framlockar turister från alla kanter, hvilka innan de ännu lärt känna Pyreneerna, vanligen vänta ett yppigt natursceneri af storartad karakter, men i verkligheten finna sina förhoppningar gäckade.

Pyreneernas natur har något ödsligt, men hon är kokett i sin ödslighet. Hon öfverraskar genom oväntade effekter. Detta buller om buller af jettelika berg, som tyckas vara upptornade af Jättars händer, för att i åskådarens själ väcka känslor af osäkerhet, fruktan och ångest; dessa skogar af dystra barrträd, som börja vid bergens fot och draga sig upp ända till deras topp; dessa skummande vattenfall,

dessa bottenlösa bråddjup, dessa med roten uppyrta stammar och trädskeletter, som blottade på löf och bark, bära en hvit likfärg; dessa plötsligt framspringande, bizarra klippspetsar, för hvilka vandraren far tillbaka som för en gåtfull magt, hvilken man ej vet, om den förer godt eller ondt i sin sköld; dessa högslätter, som, vexlande i form och färg, då och då afbryta förvirrade fjellpartier; denna grönska, som än synes höstligt gul, än saftig och grön som om våren, och i aflägset fjärran dessa med evig snö betäckta bergshufvuden, som tillropa oss: "Hit och icke vidare!" — allt detta har något underbart gripande, som än försänker hjertat i en ljuf rysning af längtan och vemod, än höjer fantasien upp i högre rymder, till en djerfvere flygt. För att gifva lif åt denna vildromantiska natur, låter Gave-floden höra sin brusande stämma, än dånande som gällde det att krossa klippor, än klagande och suckande som om den utgöt sin klagan öfver spild möda och gagulöst sträfvande. — Från höjderna varseblir man vattenstrimman, som följer dalens krökningar. Den tyckes sofva och man skulle tro, att ett barns andedrägt vore tillräcklig att bringa den ur sin bana; så förvinskar afståndet förhållandena i den storartade panoraman. Men kommer man i dess närhet, blir man förvånad öfver strömmens magt. Skummande bryta sig dess gröna vågor mot de hårdnackade klippblock, som vilja göra hans bädd trångare, och

plötsligt störtar han under thordönliknande buller ned i mörka afgrunder, som inhölja dess vågor i ett hvitt vattendamm. Der försvinner han på en gång, och kort derefter ser man honom ånyo, slingrande sig under sakta lopp mellan gröna ängar, dem han vederqvicker med sitt friska vatten. Han talar ej mera vredens och raseriets trotsiga språk, utan porlar fram i mjuka, melodiska toner.

Bland de mycket besökta ställena vid Pyreneernas norra slutningar torde väl Cauteretz vara det intressantaste. Dess omgifningar från vattenfallet vid Latour ända till Gaube-sjön erbjuda en rik omvexling i skog- och bergpartier. Framför alla andra gör vattenfallet Cerizet ett storartadt intryck. Vattnet nedstörtar i ett djupt svåg och kokar och brusar i djupet, uti hvilket det tyckes förlora sig för att aldrig mera komma fram i dagsljuset. När man lutar sig fram öfver det utstående berget, för att titta ned i den fasa-väckande afgrunden, är det som om en osynlig magt utsträckt handen efter den nyfikne, som vill utforska dess hemliga arbete, för att draga honom ned i dess dystra boning. Man drager djupt efter andan, när man vändt ryggen, som om man kommit undan en hotande fara. Vänligare är anblicken af Boucès' vattenfall och spanska bryggan, som icke är långt derifrån. — Gaube-sjön ligger sorgligt och tyst mellan kala och skrofligt uppstigande klippväggar, vid hvilka ögat icke vederqvickes, hjertat icke fröjdas. Hvem som dröjer

friskt itu med verket! Maria kan hjälpa mig; ty deruppe ser det illa nog ut.

Och de gingo tillsammans uppför trappan, för att inträtta den nya bostaden.

10.

En ny gäst.

Ursula och hennes gäster hade icke länge varit ute ur rummet, innan en ny gäst infann sig.

Han var vid den ålder, som bildar öfvergången från yngling till man. Hans drägt var vald och smakfull, och hans hållning förrådade god uppfostran. Han såg sig länge omkring, än förundrad, än tviflande; men slutligen tycktes han blifvit öfvertygad om hvad som hade förkommit honom osannolikt. Han lät blicken sväfa hastigt fram och tillbaka i rummet och sade gladt öfverraskad:

— Nej, jag misstar mig icke: det är här! I detta rum bodde min onkel! Här satt den litige mannen vid sitt arbete; derborta rörde sig min otröttliga tante, ordnade husbestyren med litig hand, och det förkommer

mig, som om jag ännu hörde hennes ordspråk, som hon visste så väl att inpassa vid alla förefallande händelser. . . . De goda människorna finnas väl ej mera till. . . . Men detta hus är nu åter möbleradt och inredt; hvem manne gjort beslag på det?

Han hade knappt uttalat dessa ord, innan någon kom utför trappan och närmade sig dörren. Denna öppnades och Ursula steg in med följande ordspråk: »Det är i nöden man skall pröfva sina vänner!» — Nå, — fortfor hon öfverraskad, — hvem är den herrn då! Också ett Speyer-barn?

Främlingen blef utom sig af glädje, utbredde armarna och skyndade Ursula tillmöte, och med de orden:

— Tante! älskade tante! — läg han, gråtande som ett barn, vid hennes hals och kysste henne under fortfarande snyftningar.

— Henrik! hjertunge! — sade den lyckliga gumman, under det hennes tårar rikligt flödade.

En lång stund var det henne omöjligt att tala. Hon bemödade sig förgäfvets genom något kärnspråk yttra sin glädje, tills det slutligen, efter mycket kyssande och smekande, lyckades henne framstamma:

»O herre Jesu Christ,

Hur god du är förvisst!»

— Hvar är min onkel? — frågade Henrik med en rädd aning.

— Din onkel, — sade Ursula, utbrytande ånyo i tårar, — är död! Redan för nio år sedan ledsagade jag honom till hans sista hvilorum. Han ligger på andra sidan Rhen i tysk jord. Ack, han öfverlefade icke länge sin fädernestads brand. Men hur har det gått dig, mitt barn? Vi ha ju alls icke hört något ifrån dig. Du har väl måst lida ganska mycket. Du stackars pojke! Men jag säger alltid: »Tålmod öfvervinner allt!» — Men berätt, mitt barn? — Dock nej, vänta, jag skall först henta våra gäster. De skola göra stora ögon! Har inte något klingat för dina öron under den sista kvarten? Ungefär så länge kan det vara vi talat om dig.

— Hvem? — frågade Henrik förvånad.

— Mina gäster och jag, vet du!

— Hvilka gäster?

— Borgmästaren Burkhard med sin fosterdotter Maria, tornväktarens dotter!

vid dess melankoliska stränder, låter gerna blicken sväfa upp till bergets topp och försätter sig i tankarna ditupp, för att kunna skåda ut i den vida, vida världen, från hvilken intet ljud intränger i detta öfvergifna klippfångelse.

Vilemna honom och komma öfverens om att uppmuntra oss vid främlingsfesten i Cauterez, hvilken infaller i medlet af Juli månad. Der får man skratta, leka och skämta. Främmande och inhemska blanda sig glada om hvarandra, utan att någon frågar hvarken efter rang eller stånd. Ett af hufvudnöjena är den så kallade ägg-leken. Femton till tjugo unga gossar störta med bara fötter, efter att signalen är gifven, upp på klipporna, hvarest det på ett svårt åtkomligt ställe är upprest en liten fana. Hvar och en söker på sitt vis att binna fanan, vågar de djerfvaste språng öfver afgrunder och klättrar med den största behändighet öfver kullerstenar och klippblock, för att komma till målet. Den, åt hvilken lyckan, vighet och riktigt bedömande af terrängen förskaffat segern öfver de andra, har emellertid icke fullbordat sitt verk genom att gripa fanan, han måste äfven bringa henne med sig till det ställe, hvarifrån kapplöpningen började, och det i största fart, såvida han icke vill gå miste om kampens pris; ty ganska få ägg ligga ännu kvar på marken, och om det sista ligger helt i korgen, innan gossen hinner sitt mål, har hans möda varit förgäfvad. Med äggen förhåller det sig nemligen så, att hundrade utlägges i en rad en fot ifrån hvarandra, och så snart kapplöpningen börjar, begynner en af de unga gossarna att lägga ett ägg efter det andra i en vid radens ena ända uppställd korg, i det han gör början med den motsatta ändan. Fullbor-

dar han sitt göromål, innan kapplöparen kommer tillbaka med fanan, vinner han priset. Detta fall inträder föröfrigt ganska sällan. Ser fanans innehafvare, att det lider till slut med äggen, uppjuder han sina sista krafter och flyger mer än han springer öfver marken, tills han under publikens jubelrop, utmattad nedsjunket på det bestämda stället.

Sång till Ny

Du nya år, du hoppets son,
Hvad budskap bär du ofvanfrån,
Från höga himlars Gud?
Står seger eller undergång,
Står glädje — eller sorgesång
Att läsa i ditt bud?

Ur evighetens klippa fram —
Vi hoppas glad och lyckosam —
En tidens bölja går.
Att guldsand, ej blott slamm, den bär
Mot fosterlandets kust och skär,
Dertför nog Herren rår

Väl mången tår der blandas skall
I denna böljas snabba fall,
Om storm kring jorden går;
Men mången stjerne också ser
Från hoppets glada himmel ner
Och frid och lycka skär.

Om oro rasar, vågen yr,
Tillbaka dock dess vrede flyr
För bröst, der lugnet bor.
För hämdens gift, för hatets dolk
Med feighet fruktar ej ett folk,
Som fast på Herren tror.

Det går med segrens glada mod
Och reser sig en minnesstol
Utaf sin äras gull;
Den stånde skall, när sekler fly,
När nya skiften åter gny,
Af frellig hugkomst full.

O Herrel öfver Nordland
Sträck ut en mild, en nådig hand;
Din frid oss alla gif!
Gjut värma i det svenska blod,
I hjertat manligt, ädelt mod,
Och när oss alltid blif!

W.

Syster Veronica.

Lyoner jernbanans bangård erbjöd för kort tid sedan en besynnerlig blandning af andliga och militära kostymer. Officerare och nunnor väntade en af sina ledsagarinnors ankomst. Det var systern Veronica, som sedan hon deltagit i fälttåget på Krim, hade blifvit uppehållen flera månader i Marseille, för att der afbida sin helsas fullkomliga återställande. Syster Veronica har ofta blifvit omnämnd i krigsbulletinerna och derigenom blifvit vida bekant; alla Orient-arméens soldater känna henne för hennes hjertas godhet och beslutsamma mod. Hon var i Varna, då typhusfebern der anställde sina härjningar i franska armén; hon ledsagade regimenterna till Alma, Iakerman, ja nästan ända till Sedastopols murar. Under det hon en natt besökte de sårade i löpgrafvarne, krossade en rysk kula hennes venstra knä. Syster Veronica måste underkasta sig amputation och bär nu ett träben. Marskalk Pelissier förlånade henne, under hela arméens bitfall, hederslegionens kors. Detta är den anspråkslösa hjeltinna, som af några och tjugo officerare och barmhertige systrar väntades på bangården. Då hon steg in i salen, stödd på en krycka, med hederslegionens kors på sin klädning af brunt sidensars, omgafs hon och firades på samma sätt som man firar en moder eller ett barn, som man återser efter en farlig resa.

Syster Veronica är en sjuklig och blek kvinna, som ännu icke fyllt trettio år och som öfvergifvit en lysande ställning, för att egna sig åt sjuka och fattiga.

Med dessa ord skyndade hon ut, för att underrätta vännerna om Henriks ankomst.

Då denne var ensam, sade han, höjande blicken mot himmeln:

— O, hvad jag tackar dig, barmhertige Gud, som uppehållit dem, som jag näst min fader mest älskar!

Nu inträdde Ursula med sina gäster, till hvilka hon sade:

— Öfvertygen eder nu med egna ögon, om I icke viljen tro mig.

— Henrik! Rhenskeppare! — sade den gamle mannen, i det han tryckte hans hand, — käre, ädle vän, var mig hjertligt välkommen i det kära, men olyckliga fosterlandet!

— Är det ingen dröm? — tillade Maria, — är det verkligen ni, Henrik?

— Ja, mina vänner, det är ännu den samme Henrik! och har kan än blifvit tio år äldre, glöder ännu hans kärlek till eder i sin fulla ynglingskraft.

— Men förvisningen, — sade Maria leende, — har verkat till det goda på er, och enligt hvad er ut-

seende och klädsel antyda, måste ni icke ha lidit så mycket.

— Jag har Gud lofvad icke lidit nöd.

— Nä, så berättat oss då ödra händelser; men framförallt, huru ni undgick fransmannens raseri, hvilka, som man senare sade oss, ännu hade träffat er i domkyrkan, då ingen mera torde visa sig i staden.

— Så förhöll det sig äfven, mina vänner! och utan ett underverk från himmelen skulle jag väl hafva dukat under för deras mordlust. Jag skall berätta er allt; men sägen mig först, hvad som mött eder.

— Rör inte vid det, Henrik! — föll honom Ursula i talet — Jag vet redan allt, och skall sedan berätta dig det ord för ord. Tillfredsställ du nu vår nylikenhet, det är min bön, och, — tillade hon vänligt, i det hon klappade honom, — Du vet ju: »Ett godt barn lyder genast.»

— Nä, då vill jag vara ett godt barn och genast lyda, — sade Henrik leende, i det han bad sina vänner sätta sig kring bordet; sjelf satte han sig emellan dem.

— Mitt öde har varit underbart! — började han

sin berättelse. — J veten redan, att jag med flere ynglingar var gömd i domkyrkan, för att afvända olyckan ifrån densamma. Vår vaksamhet var emellertid förgäfvad; ty då det i sjelfva staden ej fanns något mera att bränna och plundra, kom den skurken Erdman in i domkyrkan och slungade förderfvets sackla in uti de der uppstapplade husgerådssakerna, som snart antändes och likaså fort spridde elden.

— Allsmäktige Gud! — utbröt den gamle Burkhard, — var det icke nog, att främlingarna ödelade oss? skulle tillochmed ett barn af vår egen stad med sin bofaktiga hand förstöra vårt dyrbaraste!

— Så var det, mina vänner! — fortfor Henrik. — Då jag ej längre såg någon räddning för kejsardömen, flydde jag med mina kamrater och skyndade till Rhen, för att ila till våra tyska bröder. Men vi förföljdes, och jag ensam föll i min bitraste fiendes händer. Erdman hade känt igen mig och på hans befallning blef jag gripen, bortsläpad och bragt tillbaka till den brinnande och rökande staden. . . .

(Forts.)

Syster Veronica

Härmed följer Romanbihanget: "Genom Strid till Frid," pag. 241—248,
samt, Musikbihanget, pag. 1—4.

Nästa N:o utgifves Söndagen den 8 Mars.

C. PETERSENS OFFICIN 1857.